

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

การศึกษาระียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม และการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตและนอกเขตชลประทาน ของจังหวัดเชียงใหม่

โดย

นายสุชาติ แก้วสะอาด

พฤษภาคม 2544

ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์โยธิน ไตร ยาคูณ
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล สภาพการ
เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพทาง
เศรษฐกิจ-สังคม เหตุการณ์พรัวที่ได้รับการจัดสรรที่ดิน
เป็นในเขตและนอกเขตชลประทาน 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพด้าน
การเกษตรของสมาชิกนิคมสหกรณ์พรัว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่ม
ตัวอย่างสุ่มหลายชั้นตอนสมาชิกนิคมสหกรณ์พรัวที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินในพื้นที่จัดสรร
จำนวน 324 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผ่านการ
ทดสอบความเที่ยงตรงแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จ
รูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC) ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีสภาพส่วนบุคคลที่ไม่แตกต่างกันคือ เป็นเพศชาย มีอายุ
ระหว่าง 30-49 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มีจำนวน
สมาชิกในครัวเรือนประมาณ 3-4 คน ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง และมีประสบการณ์ในการ
ประกอบอาชีพการเกษตร 20 ปีขึ้นไป

ในด้านเศรษฐกิจพบว่า ผู้ให้ข้อมูลในเขตชลประทานมีอาชีพหลัก ส่วนใหญ่คือ การ
ทำไร่ มีรายได้เฉลี่ย 48,313.60 บาทต่อปี และมีรายจ่ายเฉลี่ย 39,858.20 บาทต่อปี แหล่งเงินทุน

ในการประกอบอาชีพส่วนใหญ่กู้มาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีพื้นที่
ถือครองเฉลี่ย 8.79 ไร่ และมีมูลค่าทรัพย์สินในครัวเรือนเฉลี่ย 528,924.96 บาท ส่วนผู้ให้ข้อมูล
นอกเขตชลประทานมีอาชีพหลักส่วนใหญ่คือ การทำสวน มีรายได้เฉลี่ย 45,921.30 บาทต่อปี และ
มีรายจ่ายเฉลี่ย 38,360.10 บาทต่อปี แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพส่วนใหญ่กู้มาจาก
สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 15.02 ไร่ และมีมูลค่าทรัพย์สินต่อครัวเรือนเฉลี่ย
551,473.22 บาท

เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมของสมาชิกนิคมสหกรณ์พร้าว
พบว่า ในด้านคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของผู้ให้ข้อมูลในเขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะรู้สึกว่า
คุณภาพชีวิตดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูล นอกเขตชลประทาน กับมีความรู้สึก
ว่า คุณภาพชีวิตไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ในด้านการติดต่อกับ
เจ้าหน้าที่ของสมาชิกนิคมสหกรณ์พร้าว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในเขตชลประทานมีการติดต่อเจ้าหน้าที่
อยู่ในระดับมากกว่า ส่วนผู้ให้ข้อมูลนอกเขตชลประทานมีการติดต่อเจ้าหน้าที่ในระดับที่น้อยมาก
ในด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในเขตชลประทาน มีการเข้าร่วมฝึกอบรม
ในระดับน้อยมาก ส่วนผู้ให้ข้อมูลนอกเขตชลประทาน ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าฝึกอบรมเลย ในด้านการ
มีส่วนร่วมในสังคมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลในเขตชลประทานมีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม
องค์กรต่าง ๆ ในสังคมมากกว่าผู้ให้ข้อมูลที่อยู่นอกเขตชลประทาน

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร พิจารณาจาก
ระดับของปัญหา จากค่าสถิติ Chi-square พบว่า ระดับปัญหาและอุปสรรคของผู้ให้ข้อมูลในเขต
ชลประทานมีระดับปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าผู้ให้ข้อมูลนอกเขตชลประทาน

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Economics

COMPARISON OF SOCIO-ECONOMIC CONDITION AND LAND USE
OF PHROA LAND SETTLEMENT COOPERATIVE MEMBERS,
INSIDE AND OUTSIDE OF THE IRRIGATED AREA,
CHIANGMAI

By

SUCHART KEAWSÀ-ARD

MAY 2001

Chairman Assistant Professor Buncha Triwitayakun
Department/Faculty Department of Agricultural Economics and Cooperative
 Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to: 1) study personal status and land use of Phroa Land Settlement Cooperative members, 2) compare socio-economic status and uses of allotted land 3) study problems and obstacles concerning agricultural related occupation among Phroa Land Settlement Cooperative members. Data were collected by pretested interview form from a sample of 324 multi-stages randomly selected and analyzed by using SPSS/PC

Most of the respondent were married male aged between 30-49 years old, with primary education background. The respondent had 3-4 family members per household and had their own land, with over 20 years experiences of agricultural practices.

The respondents had their main income from field crop production. These area had an average income of 48,313.00 Baht with and an expenditure

of 39,858.20 baht per year. Their main capital was a loan from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC). They owned the average agricultural area of 8.79 rai with average family property value of 528,924.96 Baht. Those outside of the irrigated area had an average income of 45,921.30 Baht and the expenditure of 38,360.10 Baht per year. Their main capital was a loan from Phroa Land Settlement Cooperative Limited, with an average of 15.02 rai land area occupied. The average total property value for each household was 551,473.22 Baht.

It was found that most of Phroa Land Settlement Cooperative members in the irrigated area had a better life quality the past few years and had more contact with Phroa Land Settlement Cooperative officers. The same phenomenon was also found in training participation and public participation of the members.

By using the Chi-squares as a indicator to analyze the agricultural obstacles of Phroa Land Settlement Cooperative, it was found that those in the irrigated area had less difficulty in their agricultural practices as compare to those outside the irrigated area.